

11. Романські, германські та інші мови і література

Овсянко О. Л.

*кандидат філологічних наук,
асистент кафедри германської філології*

Кардашевська О. Г.

магістрантка кафедри германської філології

Сумський державний університет

м. Суми, Україна

ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ АНГЛОМОВНИХ ПРИСЛІВ'ІВ

Робота присвячена дослідженню природи і функцій прислів'їв в англійській мові. Прислів'я виступають багатофункціональними та гнучкими інструментами повсякденної мовної комунікації, хоча вони можуть підтримувати міцні відносини або традиційні способи мислення окремих культурних груп. Актуальність представленої роботи полягає в нестачі системного розгляду функцій прислів'їв, мета – дослідження їх базових функцій. Об'єктом слугують англійськомовні прислів'я, предметом – особливості реалізації їх базових функцій, систематизація, більш поглиблене вивчення.

Прислів'я трактуються вченими по-різному. Одні відносять прислів'я до фразеології і вважають їх фразеологічними одиницями, ідіомами, фразеологізмами або фраземами (С. Я. Єрмоленко, С. А. Панченко, М. Я. Плющ); інші додержуються думки, що прислів'я є одиницями пареміології – пареміями (О. В. Кунін, М. М. Пазяк).

Під пареміологією більшість сучасних вітчизняних дослідників розуміють афоризми народного походження (прислів'я та приказки). Паремії утворюють тематичні групи, можуть вступати в синонімічні й антонімічні відносини, до того ж, різноманітні варіанти прислів'їв утворюють варіантні парадигми [1, с. 240].

Фразеологія (від грецького *phrasis* – вираження, *logos* – вчення), по-перше, це розділ мовознавства, що вивчає фразеологічний склад мови в його сучасному стані й історичному розвитку; по-друге – сукупність фразеологізмів певної мови, те саме, що й фразеологічний склад [5].

Прислів'я – короткий, влучний, яскравий і образний народний вислів повчального характеру, що виражає закінчену думку [4]. На нашу думку, прислів'я – це комунікативні автономні одиниці, які мають форму невеликого тематичного тексту, що не містить заголовка, є конденсацією спостереження та в яких домінує синкретична (інформативно-впливова) функція. Зазначені комунікативні одиниці характеризуються давністю походження, належністю до різних типів дискурсу, специфікою їх поверхневої та глибинної структур [3, с. 62].

Виходячи з функцій мови, у прислів'їв також наявні комунікативна, експресивна, мислетвірна, денотативна, культурологічна та інші функції.

Та якщо серед функцій мови першою постає комунікативна функція, то для прислів'їв провідною й облігаторною є дидактична. Наприклад: *Live and learn* [2, с. 120]; *Live not to eat, but eat to live* [2, с. 148].

У відношенні адресант-адресат можемо зіставити мислетвірну і гносеологічну, інформативну і референтну функції. Перш за все ми розглядаємо мислетвірну функцію, адже в прислів'ях закладено набагато більше ніж просто речення (вони миттєво відтворюють цілу історію) і гносеологічну (від гр. *gnosis* знання, пізнання), тобто знання, які ми можемо отримати, вивчаючи нові прислів'я чи застосовуючи старі в новому контексті.

Не лише лаконічність, а досить часто й римованість наявна у прислів'ях. Це підсилює їх та полегшує сприйняття і запам'ятовування. Нижче подані приклади з поетичною функцією: *A light purse is a heavy purse; He that seeks finds; He who can does; he who cannot, teaches* [2, с. 19–25].

Функції прислів'їв представляють собою прояв сутності, призначення і дії в дискурсивному акті, їх природу. Усі функції проявляються в тісній взаємодії. Прислів'я нагадують про соціальні норми та впливають емоційно й естетично.

Список використаних джерел:

1. Алефиренко Н. Ф., Семененко Н. Н. Фразеология и паремология М. : Флинта: Наука, 2009. – 344 с.

2. Дубенко О. Ю. Англо-американські прислів'я та приказки. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / О. Ю. Дубенко. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 416 с.

3. Овсянко О. Л. Структурно-семантичні модифікації англомовних прислів'їв у художньому та публіцистичному дискурсах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. Л. Овсянко. – Запоріжжя., 2017. – 21 с.

4. Прислів'я та приказки. Поняття про прислів'я та приказки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://edufuture.biz/index.php?title=Прислів%27я_та_приказки._Поняття_про_прислів%27я_та_приказки

5. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. – 2-е изд. – Москва : Большая российская энциклопедия, 1998. – 685 с.

Овсянко О. Л. Поліфункціональність англомовних прислів'їв /Кардашевська О. Г. // Матеріали Міжнародної науково практичної конференції наукової конференції «Нове у філології сучасного світу» (9–10 червня 2017 року) – Львів :Науково філологічна організація «Логос», 2017. – С. 119–121.